

*Movimentu di
Pueblo Boneriano*

Partijprogramma 2019

***Jij verdient een beter Bonaire
en daar gaat de MPB voor zorgen!***

Movimentu di Pueblo Boneriano - MPB
Bonaireaanse Volksbeweging - MPB

MPBoneriano

Wij verdienen allemaal een beter Bonaire!

Inleiding

De slogan *'Jij verdient een beter Bonaire'* vertelt precies wat jij mag verwachten als de MPB de verkiezingen wint en Bonaire voor de komende 4 jaar mag besturen. Want een beter Bonaire is waar de MPB zich voor wil inzetten. Hoe een beter Bonaire eruit ziet en hoe we daarvoor gaan zorgen, lees je in dit partijprogramma. We richten ons op concrete doelen die samen het fundament vormen voor een beter Bonaire, een beter Bonaire voor jou, een beter Bonaire voor ons allemaal!

Deze doelen zijn:

- Sociaal economische vooruitgang
- Economische vooruitgang met beheer van cultuur en natuur
- Kansen voor iedereen door goede vorming
- Goed onderhouden en veilige infrastructuur
- Goed bestuur

Bij het toewerken naar deze doelen hanteert de MPB de volgende principes:

- **Duurzame aanpak**; hoe kunnen we de optimale balans nastreven in het samenspel tussen de mens, het eiland met zijn natuurlijke rijkdommen en de economische welvaart?
- **Innovatieve aanpak**; wat kunnen we verbeteren, gebruikmakend van de kennis en kunde van het verleden gecombineerd met eigentijdse technologieën en inzichten?
- **Kwalitatieve aanpak**; om een optimale balans tussen economische ontwikkeling en cultuur- en natuurbeheer te vinden, is het belangrijk de juiste keuzes te maken. In veel gevallen betekent dit kwaliteit boven kwantiteit
- **Een "leven lang leren" aanpak**; Door mensen de kans te bieden zich van jong tot oud te blijven ontwikkelen, zowel persoonlijk als professioneel, groeit de Bonairiaanse samenleving als geheel dankzij onder andere sociale inclusie, zelfredzaamheid en concurrentiekracht.

MPB

*Movimentu di
Pueblo Boneriano*

Inhoud

Dit programma is opgebouwd aan de hand van de doelen van de MPB en begint met de uitleg wie de MPB is en wat de missie is. Na de toelichting per doel inclusief de prioriteitsgebieden, leggen we in hoofdstuk 7 uit hoe we onze doelen kunnen financieren.

1.	De MPB	6
	1.1 Wie is de MPB?	6
	1.2 Wat is de missie van de MPB?	6
2.	Wij verdienen allemaal betere sociaal economische vooruitgang	8
	2.1 Prioriteitsgebieden sociaal economische vooruitgang	10
3.	Wij verdienen allemaal een Bonaire waarbij economische vooruitgang hand in hand gaat met natuur- en cultuurbeheer	12
	3.1 Prioriteitsgebieden economische vooruitgang met beheer van cultuur en natuur	13
4.	Wij verdienen allemaal eerlijke kansen door goede vorming	14
	4.1 Prioriteitsgebieden goede vorming	14
5.	Wij verdienen allemaal goede infrastructuur op Bonaire	16
	5.1 Prioriteitsgebieden goede infrastructuur	16
6.	Wij verdienen allemaal een goed bestuur op Bonaire	17
	6.1 Waarom wil de MPB met Nederland samenwerken?	18
	6.2 Prioriteitsgebieden goed bestuur	19
7.	Financiële onderbouwing	20

De MPB

1.1 Wie is de MPB?

De MPB is een partij die zich baseert op een sociaal-christelijke grondslag met een liberale kijk op ontwikkeling. Ontwikkeling en welzijn (welvaart + kwaliteit van leven) zijn het recht van elk mens. De MPB heeft hierop een lange termijn visie en korte termijn oplossingen ontwikkeld om dit te bereiken, onder andere via een integraal masterplan voor de ontwikkeling van Bonaire, waarbij sociale vooruitgang, duurzame groei en innovatief en integer leiderschap met respect voor de cultuur, natuur en identiteit van Bonaire voorop staan.

De MPB is statutair opgericht op 15 december 2013, waarbij gekozen is voor een solide organisatiestructuur. De MPB besteedt veel aandacht aan de vorming van haar mensen via opleidingen en leiderschapstrajecten. Binnen de MPB zijn alle leeftijden en gelederen van de maatschappij vertegenwoordigd zoals mensen binnen de economische sector, financiële sector, onderwijs, sport, cultuur, gezondheidszorg en primaire sector. Hier is bewust voor gekozen om de juiste afwegingen te kunnen maken voor de toekomst van Bonaire.

1.2 Wat is de missie van de MPB?

De MPB staat voor een duurzame, veilige, harmonieuze, transparante en innovatieve samenleving. Wij zien het dan ook als onze missie om ervoor te zorgen dat:

- Sociale en economische ontwikkeling er moet zijn voor iedereen wat moet leiden tot een verhoogde levensstandaard voor alle inwoners van Bonaire
- Economische ontwikkeling hand in hand gaat met natuur- en cultuurbeheer en niet ten koste gaat, maar juist gebruik maakt van de vele ontwikkelingskansen die de natuur biedt, onder andere door de inzet van innovatieve duurzame oplossingen
- Mensenrechten worden geëerbiedigd met gelijke behandeling voor iedereen
- Respectvol en duurzaam met elkaar en met onze leefomgeving wordt omgegaan
- De lusten en de lasten eerlijk worden verdeeld
- Kansrijke economische initiatieven worden bevorderd door ondernemers te stimuleren te investeren en innoveren
- Ontwikkeling gelijk staat aan kwaliteit en integrale aanpak
- Een leven lang leren de basis is van ontwikkeling voor alle inwoners van Bonaire
- De cultuur en identiteit van Bonaire gewaarborgd worden
- Jongeren in een omgeving opgroeien die hen aanmoedigt hun talenten optimaal te ontplooien
- De meerwaarde van het Koninkrijk ten volle wordt benut
- Eerlijk bestuur en rechtszekerheid zijn gewaarborgd
- De overheid integer handelt en zich dienstbaar maakt aan de gemeenschap.

De MPB beschouwt het als haar opdracht Bonaire in een betere en sterkere staat na te laten aan onze kinderen en kleinkinderen. Dat is waarom de MPB van Bonaire een duurzame samenleving wil creëren waarin essentiële verworvenheden verankerd zijn zoals:

- Adequate sociaal-maatschappelijke voorzieningen, zoals een baan voor iedereen en betaalbare producten in de schappen van de supermark
- Duurzame economische ontwikkeling in balans met natuur- en cultuurbeheer
- Betaalbare huisvesting in veilige wijken met een goed wegensysteem
- Een aantrekkelijk ondernemersklimaat
- Kwalitatief hoogstaand onderwijs op alle niveaus en voor iedereen
- Voor iedereen toegankelijke medische zorg met aandacht voor een gezonde manier van leven.

De MPB heeft een lange termijn visie en korte termijn oplossingen ontwikkeld waarbij sociale vooruitgang, duurzame groei en innovatief en integer leiderschap met respect voor de cultuur, natuur en identiteit van Bonaire voorop staan.

Wij verdienen allemaal betere sociaal economische voortgang

We maken het niet mooier dan het is: op sociaaleconomisch gebied staat Bonaire voor grote uitdagingen. We weten allemaal dat bijna 50% van de Bonairianen onder de armoedegrens leeft en dat er nog altijd geen sociaal minimum is vastgesteld. We voelen allemaal in onze portemonnee dat de boodschappen in de supermarkt, maar ook stroom en water de afgelopen jaren fors duurder zijn geworden. Veel eilandgenoten lukt het (bijna) niet om de maand rond te komen. We weten het en zien het elke dag en toch doet de overheid er weinig aan.

De MPB belooft het heel anders te doen, bijvoorbeeld door te blijven strijden voor een leefbaar inkomen, te zorgen voor een sociaal vangnet zoals er in Europees Nederland wel is en de kosten van levensonderhoud in optimale balans te brengen met de inkomens door onder andere meer lokale producten te verbouwen en voor de energieopwekking meer gebruik te maken van gratis zon, wind en zee. Het mag en kan niet zo zijn dat zoveel mensen op ons eiland ieder dubbeltje om moeten draaien en er niet voor iedereen een woning is omdat het simpelweg niet te betalen is. Voor gezinnen met kinderen die het moeilijk hebben is het van belang om de introductie van kindpakketten voort te zetten.

Naast de uitdagingen op sociaal gebied, kennen we ook heel andere uitdagingen waar bijna niet over gesproken wordt; we kennen allemaal de verhalen van mensen in onze directe omgeving die slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Ook dat gaat de MPB aanpakken door de introductie van een buddy-systeem. Families worden zo lang het nodig is begeleid door een team van deskundigen om ze weer op weg te helpen naar een positieve en veilige toekomst.

Eenzaamheid bij ouderen is een ander onderbelicht verschijnsel waar we met elkaar wat aan kunnen doen. De MPB introduceert hiervoor 'keukentafelgesprekken'. Gesprekken die heel snel duidelijk maken wat de oorzaak is, eenzaamheid, armoede of andere problemen, waarna sociaal maatschappelijke instanties gericht aan de slag kunnen om deze uitdagingen te doorbreken.

Het aanpakken van bovenstaande punten en het op orde brengen van basisvoorzieningen zoals kinderopvang heeft ook een positief effect op de economische ontwikkeling van ons eiland. Iemand die zonder zorgen naar het werk kan, presteert veel beter en draagt daardoor een steentje bij aan de welvaartsgroei.

Onze samenleving is rijk aan vele nationaliteiten die in vreedzame harmonie met elkaar samenwonen. De meeste mensen zijn ooit gekomen om Bonaire verder te helpen ontwikkelen vanuit hun kennis, ervaring en inzet. Toch is voor velen van hen de verblijfstatus niet goed geregeld. De MPB pakt dit aan met een goed werkend beleid waarbij integratie passend binnen de cultuur en identiteit van Bonaire belangrijk is.

De MPB gelooft in de kracht van samenwerken. De wijken ("bario's") zijn onmisbare bouwstenen voor een sterk en beter Bonaire, onze cultuur en identiteit wordt daar voor een groot gedeelte bepaald. De MPB introduceert een integrale wijkaanpak waarbij zowel fysieke als sociale aspecten in wijken aangepakt worden. Denk aan goede en betaalbare huisvesting, veiligheid en sociale cohesie in de wijken. De sentro di bario's vervullen hierbij een belangrijke functie. De MPB gaat deze buurtcentra actief ondersteunen om weer levendige plekken te worden waar jong en

oud samenkomen om plezier te hebben (dans, kunst, cultuur, muziek, etc.) en van elkaar te leren.

Sport speelt voor de MPB een grote rol in de samenleving en in buurten. Sport verbindt en houdt lichaam en geest gezond. Ondanks dat we een klein eiland zijn op de wereldbol, hebben we al een aantal wereldsporters voortgebracht, zoals in honkbal en windsurfen. De MPB wil de organisatie van sport en bewegen professionaliseren en de aanleg en onderhoud van sportaccommodaties beter regelen. Dit stimuleert de jeugd en geeft hen alle groeimogelijkheden. Voor volwassenen moet sport en bewegen een gezonde vorm van ontspanning zijn en een effectief middel in ons gezondheidsbeleid.

Bonaire heeft gekozen voor het duurzaam ontwikkelen als maatschappij met behoud van een eigen identiteit. De MPB neemt dit streven integraal mee in haar uitgangspunten en acties voor een beter Bonaire. Willen wij echter een eigen identiteit behouden en bevorderen, dan moet een structureel en effectief programma op gang komen, inclusief een subsidieprogramma. Dat programma dient de culturele en folkloristische uitingen in educatieve en economische trajecten op te nemen. Dit programma dient ook een meer prominente rol te geven aan ons materieel en immaterieel erfgoed. Cultuur en eigen identiteit heeft ook economische waarde. Bij een verbeterde productontwikkeling van Bonaire, met name voor toeristische doeleinden, moet cultuur en eigen identiteit een belangrijke rol gaan spelen.

2.1 Prioriteitsgebieden sociaal economische vooruitgang

- Voor iedereen een leefbaar inkomen, zoals vastgesteld in het Regioplan, dat voldoende is om een gezond leven te leiden
- Voor iedereen een baan en lagere kosten van levensonderhoud
- Iedereen verdient een eigen plek om te wonen, eventueel met steun van 'Fondo di Garantia' of huursubsidie
- Gratis kinderopvang en naschoolse programma's in de kindcentra
- Ondersteuning bij de opvoeding van kinderen door middel van ouderschaps cursussen
- Laagdrempelige hulp bij huiselijk geweld via een buddy-systeem
- Professionele ondersteuning bij financiële keuzes zoals leningen
- Beleid ten aanzien van de verblijfstatus van immigranten die zijn gekomen om Bonaire te helpen ontwikkelen
- Goede stimuleringsprogramma's voor sport(verenigingen) om het niveau van sporters te verhogen
- Aanpak en aanleg sportaccommodaties
- Recreatiemogelijkheden voor de familie, zoals een publiek strand, cultuur en natuur uitjes
- Plan voor integrale wijkaanpak op zowel fysieke als sociale aspecten
- Voor iedereen een algemeen pensioen
- Aandacht via 'keukentafelgesprekken' om eenzaamheid en armoede vroeg op te sporen en op te lossen
- Speciale interactie-programma's tussen ouderen en kinderen (van 0 tot 12 jaar)
- Een actieve oude dag met sportieve en creatieve bezigheden
- Zo veilig en lang mogelijk in de eigen omgeving blijven wonen
- Ruimte en mogelijkheden voor recreatie en creatieve uitingen
- Cultuur, folkloristische uitingen, materieel en immaterieel erfgoed een prominente rol geven in de ontwikkeling van een beter Bonaire
- Goede en betaalbare gezondheidszorg met aandacht voor preventie en met het streven van uitbreiding van de pakketten (onder andere voor fysio en tandarts)
- Effectief beleid en bewustwordingsprogramma's hoe goed te zorgen voor (huis)dieren
- Een kortingspas waarmee men korting krijgt op allerlei activiteiten zoals sport, cultuur, lidmaatschappen en cursussen
- Een sociaal vangnet voor mensen die het (tijdelijk) niet op eigen kracht redden.

Voor MPB is niet alleen het welzijn van de mens van belang maar ook dat van de dieren. Te beginnen met de ezels en geiten die de erfenis zijn van onze economische historie. We zien ze allemaal dagelijks lopen, ook verwaarloosde honden, katten en andere dieren. Het is onze plicht om alle dieren goed te beschermen en behandelen. De MPB wil een gericht en effectief beleid om de dieren van Bonaire een eerbiedig bestaan en juiste plek te geven in onze maatschappij.

Wij verdienen allemaal een Bonaire waarbij economische vooruitgang hand in hand gaat met natuur- en cultuurbeheer

De natuurrijdommen van Bonaire genieten wereldfaam en dat wil de MPB ook zo houden. Sterker nog, goed natuurbeheer is van groot belang voor duurzame economische ontwikkeling. Bonaire heeft zeer duurzame natuurlijke rijkdommen zoals zon, wind, een relatief schone zee en een gezond onderwaterpark. Daarnaast kent Bonaire een eigen cultuur, met eigen typische folkloristische uitingen. Wat als we dat verder stimuleren zoals in het strategisch toeristisch plan als visie is neergezet en omarmt middels het Blue Destination Plan van de KvK, TCB, BONHATA en STINAPA. De MPB staat hier voor de volle honderd procent achter. Door de combinatie te maken van kwaliteits- en ecotoerisme, de creativiteit van onze bevolking en de inzet van innovatieve projecten en duurzame energievormen komen er meer en betere banen, dalen de kosten van levensonderhoud en beheren we de cultuur en natuur van Bonaire.

Kwaliteits- en ecotoerisme

Door ons te richten op kwaliteits- en ecotoerisme zorgen we ervoor dat het toerisme beheersbaar blijft en dat toeristen op een duurzame wijze bijdragen aan de ontwikkeling van Bonaire. Denk bijvoorbeeld aan het herplanten van koraal of de herbebossing van het nationaal park en mangroves in samenwerking met lokale bevolking.

Ook voor wat betreft het cruisetoeisme zal MPB het Blue Destination Plan implementeren. Zoals met verblijfstoerisme het geval is, staat voor de MPB ook bij de verdere ontwikkeling van cruisetoeisme duurzaamheid voorop. Zowel het bezoekersaantal als het aantal schepen moet in optimale balans met natuur en cultuur ontwikkeld worden. De MPB zal door productontwikkeling o.a. de spreiding van de impact van cruisetoeisme op natuur en cultuur regelen. Door verbeterde positionering van Bonaire in de markt voor cruisetoeisme zal MPB streven naar een verbeterde selectie van cruiseschepen en cruisetoeisten die Bonaire willen bezoeken.

Lokale productie

Bonaire kent een lange geschiedenis als het gaat om landbouw, veeteelt en visserij. Op weg naar een duurzame economie moet hier meer aandacht voor komen. Bijna al onze levensmiddelen worden geïmporteerd. Dat moet en kan anders! Door innovatieve oplossingen zoals hydroponics (het verbouwen van producten op alleen water en voedingsstoffen), een terrein aan te wijzen om landbouw en veeteelt uit te oefenen, een ontwikkelingsfonds en het goedkoper maken van water en elektriciteit kunnen we lokale productie stimuleren. Dit is niet alleen goed voor de werkgelegenheid, het is ook gezonder voor ons allemaal en het is een reden voor de ecotoerist om te komen. Stel je

een gebied op Bonaire voor waar innovatieve lokale landbouw en veeteelt wordt toegepast, waar toeristen een bezoek aan kunnen brengen, waar professoren en studenten onderzoek doen en waar we allemaal kunnen genieten van verse, lokaal verbouwde producten!

Creatieve industrie

De creatieve industrie kan helpen de economie gevarieerder te maken en Bonaire gereed te maken voor de toekomst. Onder creatieve industrie verstaan we niet alleen artiesten zoals schilders of muzikanten, maar ook creatieve mensen die met technologie bezig zijn. Start-ups spelen daarin een belangrijke rol waarbij jongeren het voortouw nemen, ook op Bonaire. Door duurzame start-ups en incubation programma's zowel lokaal als internationaal, een plek te geven te groeien in samenwerking met lokale organisaties, creëren we meer werkgelegenheid en kunnen we nog duurzamer worden. Door samen te werken met onder andere het Wereld Natuurfonds en de Sustainable Development Goals (duurzame ontwikkelingsdoelen) van de Verenigde Naties, maken we belangrijke partijen tot bondgenoot om duurzame oplossingen voor veel uitdagingen in de wereld op Bonaire te testen. Dit brengt meteen ook financieringsmogelijkheden met zich mee.

In de uitvoering van bovenstaande ambitie is het belangrijk dat we alles zo makkelijk mogelijk maken voor lokale ondernemers. Zo is bijvoorbeeld de instelling van een one-stop-shop heel belangrijk. Een plek waar ondernemers naartoe kunnen voor vergunningen en het verkrijgen van de juiste ondersteuning om hun bedrijf op te zetten en te laten groeien. Digitalisering van dit soort processen is daarbij zeer belangrijk en zorgt meteen voor transparantie. Oneerlijke concurrentie van buitenaf moet aangepakt worden.

Door de combinatie te maken van kwaliteits- en ecotoerisme, de creativiteit van onze bevolking en de inzet van innovatieve projecten en duurzame energievormen komen er meer en betere banen, dalen de kosten van levensonderhoud en beheren we de cultuur en natuur van Bonaire.

3.1 Prioriteitsgebieden economische vooruitgang met behoud van cultuur en natuur

- Aannemen en implementeren van STMP met aandacht voor kwaliteits- en ecotoerisme.
- Maken van een integraal masterplan voor Bonaire
- Aandacht voor innovatieve projecten en opwekking van duurzame energie
- Een goed onderhouden midden- en kleinbedrijf (SME) beleid- en actieplan met aandacht voor kwaliteits- en ecotoerisme, intensivering lokale productie, start-ups, creatieve industriën, investeringsmogelijkheden, innovatieve landbouw en visserij en oneerlijke concurrentie
- Duurzame ontwikkeling van het cruisetoeisme door verbeterde positionering, productontwikkeling en spreidingsbeleid
- Een bedrijvenloket; een one-stop-shop voor o.a. vergunningen en financiële ondersteuning
- Ontwikkelingsfonds voor lokale landbouw, veeteelt en visserij
- Aanwijzen terreinen voor lokale landbouw en veeteelt
- Lagere kosten van water en elektriciteit voor lokale landbouw, veeteelt en visserij
- Herbebossing van het Nationaal Park en herplanten van de mangroves en koraal
- Aandacht voor duurzame start-ups, zowel lokaal als internationaal, in samenwerking met het Wereld Natuurfonds en de SDG's van de VN
- Digitaliseringsstrategie om onder andere oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

Wij verdienen allemaal eerlijke kansen door goede vorming

De plek waar we geboren worden kiezen we niet zelf en de eerste jaren van ons leven brengen we doorgaans door bij onze ouders. De kansen en mogelijkheden die ons geboden worden te leren en ontwikkelen zijn in belangrijke mate bepalend voor de rest van ons leven. Maar leren stopt niet na je tienerjaren. De MPB staat voor 'life long learning - een leven lang leren', de mogelijkheid je hele leven lang zowel persoonlijk als professioneel te blijven ontwikkelen. Voor een ieder belangrijk in deze steeds sneller veranderende wereld. Zeker als je net als de MPB een beter en duurzaam Bonaire wil.

Vorming speelt zich af in onze hele samenleving; thuis, op school, in de buurt, op een vereniging, met vrienden en op het werk. Een goed vormingstraject voor iedereen op Bonaire helpt ons niet alleen aan steeds beter betaalde banen, het helpt ook de Bonairiaanse identiteit te beschermen, het bijbrengen van normen en waarden, kennis en kunde en wat het betekent een inwoner van Bonaire te zijn.

Vorming is bij uitstek het instrument waarmee een samenleving zich in de goede richting kan ontwikkelen. Afstemming tussen het bedrijfsleven en het onderwijs is daarvoor essentieel. Welke opleidingen moeten we aanbieden om de banen van de toekomst te kunnen vervullen? De MPB zet in op een samenhangend vormingsplan waarbij zowel het onderwijs als private sector betrokken worden.

Bij life long learning horen ook naschoolse opvangprogramma's waarbij jongeren bijvoorbeeld technologiecursussen, 'life skills' en '21st century skills programs' worden aangeboden. Hiermee vangen we twee vliegen in één klap. We geven de jongeren na school de mogelijkheid met voor hen interessante dingen bezig te zijn in plaats van op straat te hangen en we bereiden ze tegelijkertijd voor op de toekomst. Dit kan natuurlijk ook via danslessen, sport, creatieve sessies of zelfs voorbereiding op een functie in de publieke sector, afhankelijk van wat iemand zelf interessant vindt.

Een goede, moderne bibliotheek en researchcentre die aansluit bij de vraag vanuit de markt, helpt bij het verhogen van de kwaliteit van vorming en helpt daarnaast ook jongeren van Bonaire te verleiden terug te keren om bij te dragen aan de vooruitgang van Bonaire.

4.1 Prioriteitsgebieden goede vorming

- Iedereen verdient vorming om optimaal te participeren in de ontwikkeling van Bonaire
- Life Long learning: continue ontwikkeling op zowel persoonlijk als professioneel gebied afgestemd op de persoonlijke situatie, waaronder ondersteuning bij analfabetisme en het geven van cursussen en opleidingen voor werkzoekenden
- Samenhangend vormingsplan in samenwerking met de belangrijke stakeholders van Bonaire
- Introductie van naschoolse programma's, zoals technologie cursussen en '21st century skill programs'
- Persoonlijke en leiderschap ontwikkeling op scholen
- Het vak ondernemerschap op school
- Inrichten van een goede moderne bibliotheek
- Oprichten van een research center die aansluit op de vraag en innovaties vanuit de private sector.

De MPB staat voor 'life long learning - een leven lang leren', de mogelijkheid je hele leven lang zowel persoonlijk als professioneel te blijven ontwikkelen.

Wij verdienen allemaal goede infrastructuur op Bonaire

Een van de meest besproken thema's op het eiland is het wegensysteem. Hoe vaak horen we niet dat iemand zijn auto moet repareren vanwege de vele gaten in de weg?

De oplossing voor deze uitdagingen ligt niet bij 'alleen maar de wegen' opknappen. We moeten dit structureel aanpakken en belangrijke keuzes maken die nu en in de toekomst een blijvend positieve impact op ons allemaal gaan hebben. Basis daarvoor is het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire (ROB) voor de aanleg en het opknappen van wegen, de veiligheid voor alle verkeersdeelnemers en de aanleg van voldoende parkeerruimte. Ook beslissingen als de locatie van de haven, het uitbreiden van het vliegveld, het ontwikkelen van gebieden en andere belangrijke infrastructurele werken worden daarin opgenomen; Het organiseren van goed openbaar vervoer, inclusief toegankelijkheid voor gehandicapten, verdient prioriteit.

De oplossing voor MPB voor de infrastructurele uitdagingen ligt niet bij 'alleen maar de wegen' opknappen. We moeten dit structureel aanpakken en belangrijke keuzes maken die nu en in de toekomst een blijvend positieve impact op ons allemaal gaan hebben. Basis daarvoor is het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire (ROB).

Naast de fysieke infrastructuur is digitale infrastructuur minstens even belangrijk. De MPB vindt daarom dat binnen het ROB digitale infrastructuur een plaats moet krijgen zodat we allemaal thuis en op het werk 'high speed internet' hebben.

Tot slot horen ook de publieke gebouwen zoals bijvoorbeeld het Havenkantoor en de bestuursgebouwen in goede staat te zijn. Helaas is dat niet het geval, wat niet alleen tot onveilige situaties kan leiden, maar ook tot verminderde productiviteit omdat mensen niet naar het werk kunnen komen. Als we met elkaar willen werken aan een beter Bonaire, moeten ook deze gebouwen opgeknapt worden zodat de overheid altijd voor u klaar kan staan.

5.1 Prioriteitsgebieden goede infrastructuur

- Ontwikkeling Integraal Ruimtelijk Ontwikkelingsplan Bonaire (ROB) om onder andere een besluit te nemen over de locatie van de nieuwe haven, uitbreiding van het vliegveld en andere belangrijke infrastructurele en logistieke knooppunten
- Opknappen van de wegen, aanpak veiligheid op straat en creëren van voldoende parkeerplekken door middel van een renteloze lening
- Goed en toegankelijk openbaar vervoer
- Verbeterde organisatie van de exploitatie van breedband en onze glasvezelinfrastructuur en uitrol van high speed en betrouwbaar internet
- Structureel onderhoudsplan publieke gebouwen en de inrichting van een centraal bestuursgebouw
- Het wijzigen van het terreinen uitgifte beleid en het creëren van voldoende terreinen om huizen en bedrijfspanden te bouwen.

Wij verdienen allemaal een goed bestuur op Bonaire

De filosofie van MPB is gebaseerd op het standpunt van staatsman Miguel Pourier; politiek leiderschap gaat niet om aanzien, positie, macht of geld, het gaat om het dienen van het volk. Dat heeft MPB de laatste jaren op meerdere vlakken laten zien. Die stelling is een van de grondbeginselen van de MPB. In 2013 stichtte Elvis Tjin Asjoe de MPB en veranderde daarmee het politieke landschap op Bonaire. Hij bracht (jonge) leiders uit de gehele samenleving bij elkaar om gezamenlijk te bouwen aan een beter Bonaire. 6 jaar later dienen we nog steeds Bonaire als MPB-team en ondersteunen we elkaar vanuit onze eigen expertise om het eiland als geheel naar een beter niveau te tillen.

De laatste jaren schitterde Bonaire niet door kwalitatief hoogstaand en stabiel bestuur. In de afgelopen 4 jaar heeft een telkens veranderde meerderheid in de Eilandsraad de constellatie van het Bestuurscollege 4 keer gewijzigd. Met andere woorden, in de afgelopen 4 jaar is het bestuurscollege van Bonaire 4 keer gevallen. Het moge duidelijk zijn dat dit de ontwikkeling van Bonaire geen goed gedaan heeft en dat het nu echt tijd is dit structureel te veranderen. Als een serieuze partij zoals MPB niet in het bestuur komt en de nodige belangrijke veranderingen door kan voeren, zal het bestuursakkoord niet uitgevoerd worden met alle gevolgen van dien.

"Wij besturen voor de volgende generatie en niet voor de volgende bestuursperiode"

Miguel Pourier

(Minister-President van de Nederlandse Antillen 1994-1998 en 1999-2002)

De MPB kiest niet voor de korte termijn en het politiek gewin, maar voor het gewin van Bonaire, getuige onder andere de ondersteuning door de MPB als oppositiepartij van het bestuursakkoord. De MPB staat voor transparant en integer bestuur waarbij we duidelijke afspraken maken en daar ook op afgerekend willen worden in het belang van een beter Bonaire. Daarom zijn we voor de opzet van een bureau bestuurlijke zaken, de uitbreiding van de functie van ombudsman om klachtenprocedures te verbeteren en de introductie van e-government.

Om het eiland goed te kunnen besturen, is het belangrijk dat een politieke partij capabele mensen heeft die in staat zijn de juiste beslissingen te nemen voor de toekomst van het eiland. Een goede relatie met bestuurlijk en politiek Den Haag is wenselijk om de belangen van Bonaire op een resultaatgerichte manier te behartigen bij de ministeries. De MPB heeft hier de afgelopen jaren veel aandacht aan gegeven door de mensen binnen de partij continue te trainen. De MPB is klaar om Bonaire goed, integer, transparant en eerlijk te besturen.

De toekomst van Bonaire wordt niet alleen door politieke partijen bepaald. Daarom willen we iedereen die geïnteresseerd is in het publieke domein de mogelijkheid geven om te leren over bestuurlijke ontwikkeling. Bijvoorbeeld via trainingen, workshops en via dialogen met diverse groepen op Bonaire, zodat we allemaal voelen dat we een bijdrage kunnen leveren aan een betere toekomst van Bonaire.

6.1 Waarom wil de MPB met Nederland samenwerken?

De MPB gelooft in de kracht van samenwerking, de kracht van het Koninkrijk en de staatskundige structuur van Bonaire. In de huidige tijd is samenwerking essentieel om te kunnen ontwikkelen en dat wordt in de toekomst alleen maar belangrijker. Daarnaast moeten we realistisch en eerlijk zijn en kunnen we als eiland met bijna 20.000 inwoners niet onafhankelijk worden. We zijn nog niet in staat alle bestuurlijke taken die hierbij komen kijken uit te voeren. Kiezen voor onafhankelijkheid zou betekenen dat we kiezen voor veel onzekerheid, instabiliteit en geen enkele (financiële) ondersteuning. Het gevolg: verdere groei van armoede en hogere kosten van levensonderhoud, iets waar niemand op Bonaire op zit te wachten.

Bonaire heeft de status van openbaar lichaam. Dit biedt zowel nu als in de toekomst de meeste voordelen en mogelijkheden voor Bonaire. Deze status zorgt ervoor dat Bonaire, naarmate het zich verder ontwikkelt, de mogelijkheid heeft om meer bestuurlijke taken lokaal uit te voeren. De status openbaar lichaam zorgt er ook voor dat we rechtstreeks invloed kunnen uitoefenen op de beslissingen in Den Haag, zoals bijvoorbeeld met de extra middelen voor kinderopvang. Om die

invloed uit te kunnen oefenen, heb je capabele mensen nodig die weten hoe hiermee om te gaan en hier ook het beste voor Bonaire uit kunnen halen. Het is dan ook niet voor niets dat de MPB haar mensen continue getraind heeft de afgelopen jaren om scherpe onderhandelingen te kunnen voeren met Nederland. De MPB heeft als oppositie partij het met Nederland afgesloten bestuursakkoord medeondertekend. De MPB is voorstander van een geprogrammeerde aanpak voor de besturing van de duurzame ontwikkeling van Bonaire. Dit bestuursakkoord met NL betekent mooie dingen voor ons allen. Dat kan alleen gerealiseerd worden indien het ambtelijk apparaat goed functioneert. Een deskundig aangestuurd programma bureau kan bijdragen aan een effectieve en efficiënte uitvoering van programma's en projecten die van belang zijn voor de inhaalslag die Bonaire in de komende bestuursperiode moet maken. De manier waarop het Bestuursakkoord tot stand is gekomen verdient geen schoonheidsprijs, maar dat is het directe gevolg van onbehoorlijk bestuur. Zodra de MPB bestuursverantwoordelijkheid heeft zullen wij de onderhandelingen met Nederland heropenen om het Bestuursakkoord op een positieve manier bij te sturen met aandacht voor het sociaal minimum, het versterken van het ondernemersklimaat, het stimuleren van kwaliteitstoerisme en het investeren in het beheren van de cultuur en natuur van Bonaire.

Daarnaast speelt voor de MPB nog een ander belangrijk aspect. De MPB gelooft dat Bonaire niet alleen op publiek niveau maar ook op privaat niveau buiten de grenzen van Bonaire moet samenwerken. Als wij plannen zoals hierboven willen uitvoeren, kan dat alleen met partijen die hier kennis en succesvolle ervaring mee hebben. Inzetten op een goede relatie met internationale netwerken is dus voor MPB erg belangrijk. Inzetten op partijen die gezamenlijk met ons een beter Bonaire willen creëren; een duurzaam en innovatief Bonaire waar de condities gecreeerd worden om veilig te wonen en te vertoeven,

mensen plezierig met elkaar kunnen leven en iedereen kans heeft op een goede baan en inkomen.

6.2 Prioriteitsgebieden goed bestuur

- Bestuursreglement Bon Governashon invoeren, inclusief screening van bestuurders en de invoering van een integriteitsbeleid
- Bureau bestuurlijke zaken invoeren
- Bestuurlijke programma's opzetten voor de bevolking van Bonaire om meer inzicht te geven hoe besturen werkt, zoals bijvoorbeeld een jeugdparlement en trainingen over Bon Governashon
- Hogere kwaliteit van het bestuursapparaat (medewerkers, producten, procedures) door middel van continue trainingen, zowel qua vorming van de mensen alsook gebruik van nieuwe technologieën om producten, dienstverlening en procedures te vergemakkelijken
- Transparantie in besluitvorming door middel van verdere digitalisering
- Ombudsfunctie uitbreiden, klachtenprocedures verbeteren
- Beter voorlichting en informatie richting de inwoners van Bonaire
- Introductie e-government.

De filosofie van MPB is gebaseerd op het standpunt van staatsman Miguel Pourier; politiek leiderschap gaat niet om aanzien, positie, macht of geld, het gaat om het dienen van het volk. De MPB staat voor transparant en integer bestuur waarbij we duidelijke afspraken maken en daar ook op afgerekend willen worden in het belang van een beter Bonaire.

Financiële onderbouwing

De vraag blijft natuurlijk, hoe gaan we dit financieren? Door optimalisering van het inningsbeleid en herstructurering van een aantal belastingen en andere publieke geldstromen:

Vastgoedbelasting:

De vastgoedbelasting van Bonaire gaat nu naar Nederland, terwijl bij alle andere gemeentes in Nederland dit tot een gemeentebelasting wordt gerekend. Deze belasting levert jaarlijks circa 12 miljoen dollar op die nu in de staatskas verdwijnt.

Hervorming toeristenbelasting:

Op dit moment wordt de toeristenbelasting niet effectief geïnd, waardoor ongeveer 3 miljoen dollar per jaar niet ten goede komt aan de gemeenschap. Daarnaast moet de toeristenbelasting volledig worden hervormd, zowel voor de stay-overs als het cruise toerisme.

Ophogen van vrije uitkering:

De vrije uitkering is een toelage op het budget die de BES-eilanden uit Den Haag ontvangen voor het kunnen uitvoeren van zaken die vallen onder de lokale overheid. Alle studies die uitgevoerd zijn door het Nibud en de Ideeversa tonen aan dat de vrije uitkering te laag is om de taken van het lokale bestuur te bekostigen. Voor Bonaire zou dit verhoogd moeten worden met 5 miljoen dollar.

Door deze drie geldstromen te herstructureren en hier met Nederland goede afspraken over te maken, kunnen alle door de MPB voorgestelde verbeteringen gefinancierd worden.

***Want jij
verdient een
beter Bonaire
en daar gaat
de MPB voor
zorgen!***

Door optimalisering van het inningsbeleid en herstructurering van een aantal belastingen en andere publieke geldstromen kunnen we onze plannen voor een beter Bonaire financieren.

MPB Kieslijst

1 Elvis Tjin Asjoe	2 Nina den Heyer	3 Hennyson Thielman	4 Daisy Coffie	5 Joselito Statia
6 Edison Ellis	7 Renata Domacassé	8 Carlos Pourier	9 Richèna Look e/v de Windt	10 Cyrill Vrolijk
11 Shaina Offerman	12 David Frans	13 Din Domacassé	14 Rodi Martes	15 Romy Gerling
16 Chaira Borderslee	17 Tio Roly Casimiri	18 Izaïn Mercera	19 Lilya Rosa e/v Servania	20 Inho Janga

21 Sanne Meijer	22 Layo Cicilia	23 Eddie Richardson	24 Davey Melaan	25 Ashier Martines
26 Jurina Pietersz e/v Simon	27 Luckner Sauveur	28 Desirée Croes	29 Hubert Vis	30 Hose Booi
31 Jan Kloos	32 Fermin Anthony	33 Djòni Leoneta	34 Chon Theodora	35 Jan Janga

Movimento di Pueblo Boneriano - MPB
Boneriaanse Volksbeweging - MPB

MPBoneriano